

Obituarium

Jerzy Hauziński (1946–2020)

Jerzy Hauziński, an outstanding medievalist, historian and expert on the history of countries of the Islamic and the Mediterranean world, died on December 24, 2020.

Professor Jerzy Hauziński, PhD, DSc, was born on April 7, 1946. He started his historical studies at Adam Mickiewicz University in Poznań. In 1973, he defended his doctoral dissertation entitled “*The Assassins: A Radical Sociopolitical Movement of Medieval Muslims in the European Writings of the Middle Ages*” written under the supervision of Professor Gerald Labuda. A great influence on scientific activity of Professor Jerzy Hauziński was exerted by his mentors from Poznań research center: Professor Gerard Labuda and Professor Brygida Kürbis. In the years 1971–1972 and again in 1977, Hauziński stayed in Kraków on a research internship at the Institute of Oriental Philology under the tutelage of T. Lewicki and Saleh Hamarneh PhD. In 1977 he earned his post-doctoral degree at the Faculty of History of Adam Mickiewicz University, based on the dissertation “The Oriental Policy of Friedrich II Hohenstauf”. In 1989 he obtained

the title of professor and in 1992 he took the position of Full Professor of the (no longer existing) Higher School of Pedagogy in Słupsk.

Since 1988 he has been an elected member of the Committee of Oriental Studies of the Polish Academy of Sciences (PAS). In the years 2003–2006 he held the position vice-chairman of the Committee of Oriental Studies of the PAS. He was also a member of the Committee on Historical Sciences of the PAS and the co-founder and member of the Commission of the Balkan Studies of the PAS (in the years 1991–1993 and 1997–2011 he served as vice-chairman of that commission). The professor was a member of numerous editorial boards and committees including such periodicals as *Studia Arabistyczne i Islamistyczne*, (*Arabic and Islamic Studies*), *Balcánica Posnaniensia. Acta et Studia*, *Orientalia Christiana Cracoviensia*, *Nowa Polityka Wschodnia* (*New Eastern Policy*). In 2002 Professor Jerzy Hauziński was awarded the Knight's Cross of the Order of Polonia Restituta by the President of the Republic of Poland.

Professor Jerzy Hauziński lectured on the history of political doctrines at the Higher School of Engineering in Koszalin, and on general medieval history at the institutes of history of such universities as Adam Mickiewicz University in Poznań, The University of Wrocław, and The University of Gdańsk. Moreover, he lectured on the history of Muslim countries, and about the terminology of institutions of power at the Institute of Oriental Philology of The Jagiellonian University. He also worked as Full Professor at the Pomeranian Academy in Słupsk.

In the mid-1980s of the 20th century Professor Jerzy Hauziński started working at the Institute of History of the Higher School of Pedagogy in Słupsk. In the years 1990–1995 he held the position of Dean of Faculty of Humanities, while in the years 1996–1998 he held the position of Director of the Institute of History. He then became a Rector, holding that position until 2002. Thanks to his efforts, in the year 2000 this institution was converted into the Pomeranian Academy of Pedagogy.

The Professor's research interests were very broad and went beyond the medieval period. The multifaceted scope of his research interests is related to various cultures and religions. His main field of study was the history the countries of Islamic world. This subject matter was perceived by the professor in a broad context of changes which were also observed in the countries of the Western world. He devoted a lot of attention to the clashing and interweaving of cultures of Orient and Occident. In this respect, he was particularly interested in issues connected with medieval universalism and the expansion of crusading spirituality. His interests in the culture and history of the Mediterranean world are reflected in His articles and books concerning the person of Frederick II Hohenstauf, who was Roman Emperor, King of Sicily and Jerusalem; Frederick was a colorful character in his private life, as well as an outstanding ruler and a skilled politician. The professor also co-authored numerous works requiring great erudition which had the nature of a compendium e.g. *A History of Albania* and *A History of Iran*.

Jerzy Hauziński gained particular recognition for his studies on the heterodoxy of the medieval Islam, especially the Nizari subgroup of the Ismaili Muslims. This is shown within the bibliography of professor's works which were published and gained recognition

also outside the Polish circles of experts on the subject matter (see Farhad Daftary, *Ismaili Literature. A Bibliography of Sources and Studies*, I. B. Tauris Publishers: London-New York 2004, p. 292). This body of work consists of books that he authored or co-authored, publications in collective works as well as of many articles, reviews (including those translated into Arabic). The professor is the author of over sixty editorial reviews and sixteen reviews of grant applications.

In his interests the professor did not shy away from contemporary topics, as he was interested in issues concerning the 20th century totalitarianism. The professor's broad scientific horizons enabled him to make comparisons and to investigate any intricacies of mechanisms of power which are similar across all centuries. Every new location where professor worked prompted him to expand his research interests which lead him to analyze relationships between individual historical regions of Poland, as well as great political, religious and social ideas.

Throughout the years, his scholarly work was accompanied by significant teaching work. The professor conducted MA seminars, as well as a PhD seminar. He promoted seven candidates to the rank of a doctor. He is also the author of twenty-three reviews of PhD dissertations, sixteen applications for the conferment of professorship and the reviewer of sixteen procedures for the conferment of the post-doctoral degree of doctor *habilitatus*.

Professor Jerzy Hauziński took part in many international symposiums and congresses, including Sarajevo, Pristina, and Tirana. Furthermore, he took a number of trips to Asian republics of the USSR and spent a foreign internship at the Institute of Eastern Studies of the Academy of Sciences of the USSR in Leningrad (today Petersburg) in 1978. He visited Iran twice during his travels.

In 2015 the friends, colleagues, and students of the professor organized a ceremony in Słupsk to honor his previous achievements. Several dozen guests took part in the ceremony of handing over a commemorative book to the celebrant.

Any person who came into contact with the professor significantly benefited in their research as a result of cooperation and conversation with him. He was able to instill in his students and associates the skill and capacity to attain a broader view of Polish matters from a more global perspective.

Even this brief outline concerning the activity of Professor Jerzy Hauziński already ranks Him among the leading Polish medievalist and orientalist. He will remain in the memory of many as Master of his trade.

Agnieszka Teterycz-Puzio
Pomeranian University, Słupsk, Poland
ORCID: 0000-0003-1728-3062

A Complete Bibliography of Jerzy Hauziński

Books

- 1978 *Muzułmańska sekta asasynów w europejskim piśmiennictwie wieków średnich*, Wyd. Naukowe UAM, Poznań, 184 pp.
- 1978 *Polityka orientalna Fryderyka II Hohenstaufa*, Wyd. Naukowe UAM, Poznań, 178 pp.
- 1988 *W kręgu uniwersalizmu średniowiecznego "Sacrum Imperium Romanum": apogeum i załamanie niemieckiej polityki imperialnej w pierwszej połowie XIII wieku*, WSP, Słupsk, 276 pp.
- 1992 *Historia Albanii* (with J. Leśny), Ossolineum, Wrocław (1st edition), 356 pp.
- 1993 *Burzliwe dzieje kalifatu bagdadzkiego*, PWN Warszawa–Kraków, 610 pp.
- 2000 *Imperator „końca świata”. Fryderyk II Hohenstauf (1194–1250)*, Marpress, Gdańsk, 215 pp.
- 2007 *Tropem muzułmańskich dziejów*, Wyd. Adam Marszałek, Toruń, 315 pp.
- 2008 *Irańskie intermezzo. Dzieje Persji w średniowieczu (VII–koniec XV w.)*, Wyd. Adam Marszałek, Toruń, 384 pp.
- 2009 *Historia Albanii* (with J. Leśny, T. Czekalski), Ossolineum, Wrocław.
- 2010 *Od podboju arabskiego do końca XV w.* in: A. Krasnowolska, ed., *Historia Iranu*, Ossolineum, Wrocław, pp. 289–558, 958–960.
- 2015 *Fryderyk II Hohenstauf, cesarz rzymski*, Wyd. Poznańskie, Poznań, 367 pp.
- 2016 *Assasyni. Legendarni zabójcy w czasach krucjat*, Wyd. Poznańskie, Poznań, 374 pp.
- 2016 *Burzliwe dzieje Kalifatu Bagdadzkiego* (2nd edition), Wyd. Poznańskie, Poznań.

Books edited

- 1976 *Islam w feudalnych państwach arabskich i krajach ościennych (VII–XV w.)*, Wyd. Naukowe UAM, Poznań, pp. 369 pp.
- 1990 *Kraje i kultury śródziemnomorskie*, Wyd. Naukowe UAM, Poznań, 352 pp.

Articles

- 1969 ‘Sufizm – religia czy światopogląd’, *Zeszyty Teoretyczne TWP. Seria Religioznawstwo*, pp. 11–16.
- 1972 ‘Legenda o zniszczeniu Biblioteki Aleksandryjskiej przez Arabów w VII wieku’, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*, 17/ 4, pp. 639–653.
- 1972 ‘Asasyni Iranu i Syrii w historiografii’, *Euhemer. Przegląd Religioznawczy* 2, pp. 33–44.
- 1973 ‘Polska w „Le Songe du Vieil Pèlerin” Filipa de Mézières’, *Roczniki Historyczne* 39, pp. 105–119.

- 1973 'O domniemanych próbach konwersji asasynów na chrześcijaństwo w świetle relacji Wilhelma z Tyru', *Przegląd Historyczny* 64/2, pp. 243–253.
- 1973 'Z zagadnień feudalizmu na Wschodzie. Na marginesie prac R.A. Husejnowa', *Przegląd Orientalistyczny* 1, pp. 51–54.
- 1973 'Asasyni – radykalna sekta islamu we współczesnej historiografii', *Euhemer. Przegląd Religioznawczy* 2, pp. 35–45.
- 1974 'On Alleged Attempts at converting the Assassins to Christianity in the light of William of Tyre's account', *Folia Orientalia* XV, pp. 229–246.
- 1974 'Fryderyk II Hohenstauf na Bliskim Wschodzie', in: *Sprawozdania z posiedzenia Komisji Naukowych Oddziału PAN w Krakowie*, 18/1, s. 111–114.
- 1974 'Francja ostatnich Kapetyngów', *Mówią Wieki* 5, continued 5, 6 (1975).
- 1975 'W.W. Barthold, a historian of the Iranian World', *Folia Orientalia* 16, pp. 282–287.
- 1976 'Fryderyk II Hohenstauf i asasyni. Mało znany epizod w relacji Muhammada al-Hamawi', in: *Ars Historica. Prace z dziejów powszechnych i Polski*, ed. M. Biskup et al., Wyd. Naukowe UAM, Poznań, pp. 229–239.
- 1978 'Aspekty polityczne islamskiej doktryny i praktyki', *Prace Studium Nauk Społeczno-Politycznych WSiInż. w Koszalinie* 1, pp. 6–30.
- 1979 'Źródła arabskie do dziejów asasynów', *Studia Źródłoznawcze. Commentationes* 24, pp. 157–166.
- 1980 'Historia Arabów w naukowym dorobku Polski Ludowej', *Roczniki Historyczne* 46, pp. 99–107.
- 1980 'Odpowiedź na recenzję J. Daneckiego', *Kwartalnik Historyczny* 87/1, pp. 277–280.
- 1983 'W kręgu uniwersalizmu średniowiecznego Sacrum Imperium: Fryderyk II Hohenstauf', *Sprawozdania WTN*, series A, 36, pp. 51–53.
- 1984 'Między starożytnością a wiekami średnimi. Wątki sybillińskie w legendzie Fryderyka II Staufa', *Balcanica Posnaniensia. Acta et Studia* 3, pp. 443–453.
- 1984 'Fryderyk II Hohenstauf (1194–1250) a świat kultury muzułmańskiej', in: *Mente et litteris. O kulturze i społeczeństwie wieków średnich*, ed. H. Chłopocka et al., Wyd. Naukowe UAM, Poznań, pp. 153–165.
- 1985 'Początki penetracji politycznej i etnicznej Turków Osmańskich na Bałkanach', *Balcanica Posnaniensia. Acta et Studia* 2, pp. 199–210.
- 1985 'Podstawy terytorialno-polityczne Rzeszy Niemieckiej w I połowie XIII wieku', *Acta Universitatis Wratislaviensis. Historia* 50/80, pp. 95–126.
- 1985 'Śląsk wobec Cesarstwa Staufów w świetle listu Fryderyka II Hohenstaufa do Bolesława II Łysego', *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka* 40/2, pp. 203–223.
- 1986 'Mehmed II Zdobywca pierwszym cesarzem imperium osmańskiego', *Balcanica Posnaniensia. Acta et Studia* 4, pp. 289–300.
- 1986 'Polska a Królestwo Niemieckie w II połowie XII w.', in: *Niemcy–Polska w średniowieczu*, ed. J. Strzelczyk, Wyd. Naukowe UAM, Poznań, pp. 137–155.
- 1986 'W kwestii przyczyn najazdów mongolskich na kraje islamu w I poł. XIII w.', *Sprawozdania WTN*, series A, 39, pp. 67–70.

- 1986 ‘Abbasydów okres ostatni. Kalifat Bagdadzki w latach 1148/543–1258/656’, *Sprawozdania Komisji Orientalistycznej, Sprawozdania Oddziału PAN w Krakowie* 29/1, pp. 88–90.
- 1987 ‘Sufizm aspektem cywilizacji muzułmańskiej’ *Sprawozdania Komisji Orientalistycznej, Sprawozdania Oddziału PAN w Krakowie za 1986*, pp. 115–117.
- 1988 ‘U źródeł historiozoficznych teorii Ibn Chalduna’, in: *Między historią a teorią. Refleksja nad problematyką dziejów i wiedzy historycznej*, ed. M. Drozdowski, PWN, Warszawa–Poznań 1988, pp. 252–260.
- 1988 ‘Z dziejów ruchu asasynów’, *Przegląd Orientalistyczny* 4, pp. 313–327.
- 1989 ‘Królestwo Sycylii w systemie politycznym Fryderyka II Hohenstaufa’, *Acta Universitatis Wratislaviensis. Historia* 59, pp. 107–138.
- 1989 ‘Początki osadnictwa żydowskiego na Śląsku w wiekach średnich’, in: *Źródłoznawstwo i studia historyczne*, ed. K. Bobowski, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław, pp. 95–102.
- 1991 ‘Absolutyzm orientalny’, in: *Europa i świat w epoce oświeconego absolutyzmu*, ed. J. Staszewski, Wiedza Powszechna, Warszawa, pp. 167–226.
- 1992 ‘Legenda „Starca z Gór”’, *Albo albo inspiracje jungowskie* 4, pp. 135–142.
- 1992 ‘Apogeum włoskiego ekspansjonizmu Staufów: Cortenuova’, *Rocznik Słupski* 1990–1991, pp. 5–16.
- 1992 ‘Islam’; ‘Ismailizm’; ‘Koran’; ‘Mahomet’; ‘Sufizm’, in: *Zarys encyklopedyczny religii*, ed. Z. Drozdowicz, Wyd. Naukowe UAM, Poznań, pp. 121–137; 137–142; 176–180; 211–214; 324–332.
- 1993 ‘Synod gnieźnieński roku 1000 a ideologia cesarskiego uniwersalizmu’, in: *Opuscula minora in memoriam Iosepho Spors*, ed. J. Hauziński, Stolpensi (Słupsk) 1993, pp. 41–63.
- 1994 ‘Gwarancje socjalne w doktrynie i praktyce państwa muzułmańskiego w dobie kalifatu’, *Przegląd Religioznawczy* 2, pp. 129–136.
- 1994 ‘Reminiscencje europejskie w perskich kronikach najazdów mongolskich’, in: *Bitwa legnicka. Historia i tradycja*, ed. W. Korta, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław–Warszawa, pp. 114–124.
- 1994 ‘Źródła arabskie do dziejów Słowiańszczyzny. Stan edytorstwa polskiego i postulaty badawcze’, in: *Plenas Arabum domos*, ed. M.M. Dziekan, Zakład Arabistyki i Islamistyki, Instytut Orientalistyczny UW, Warszawa 1994, pp. 115–125.
- 1995 ‘Templariusze w Małopolsce – legenda czy rzeczywistość?’, *Gdańskie Studia z Dziejów Średniowiecza, 2: Polska, Prusy Ruś. Rozprawy ofiarowane prof. zw. dr hab. Janowi Powierskiemu w trzydziestolecie pracy naukowej*, ed. B. Śliwiński, Marpress, Gdańsk, pp. 71–76.
- 1995 ‘Uniwersalistyczny kontekst aktu raweńskiego w sprawie Pomorza’, in: *Pomerania Mediaevalis. Pomorze słowiańskie i jego sąsiedzi X–XV w.*, ed. J. Hauziński, Marpress, Gdańsk, pp. 121–135.

- 1995 ‘Odbudowa państwa Osmanów i jego organizacja wojskowa w połowie XV wieku’, *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego (Studia Polono-Danubiana et Balcanica VIII)*, pp. 47–58.
- 1997 ‘European Rumours of Mongolian Invasions by Rašīd ad-Dīn’, *Rocznik Orientalystyczny*, L, 2, pp. 103–114.
- 1997 ‘Jeruzolima. Doczesna czy mistyczna stolica Regnum Davidicum średniowiecza’, in: *Jeruzolima w kulturze europejskiej*, ed. P. Paszkiewicz, T. Zadrozny, Instytut Sztuki PAN, Warszawa, pp. 1–9.
- 1997 ‘Europa Środkowa i Polska w historiografii orientalnej epoki podbojów mongolskich’, in: *Europa środkowa i wschodnia w polityce Piastów*, ed. K. Zielińska-Melkova, Wyd. Naukowe UMK, Toruń, pp. 365–386.
- 1997 ‘Faktor albański a krucjata warneńska’, *Balcanica Posnaniensia. Acta et Studia*, 8, pp. 51–60.
- 1997 ‘Sylwetka JM Rektora śp. Profesora dr hab. Stefana Rudnika’, *Ślupskie Studia Historyczne* 5, pp. 3–5.
- 1997 ‘Aspekty doktrynalne konceptu Świętego Cesarstwa (part I)’, *Ślupskie Studia Historyczne* 5, pp. 39–56.
- 1998 ‘Muzułmański „Święty” w Gdańsku? Gdańsk w wyobrażeniach Turków osmańskich’, in: *Gdańsk średniowieczny w świetle najnowszych badań archeologicznych i historycznych*, ed. H. Paner, Muzeum Archeologiczne, Gdańsk, pp. 43–50.
- 1998 ‘O potrzebie nowej edycji Ibrāhīma Ibn Ya‘qūba at-Turtūšī o krajach Środkowej Europy’, in: *Z Mekki do Poznania. Materiały 5. Ogólnopolskiej Konferencji Arabistycznej*, ed. H. Jankowski, Wyd. Naukowe UAM, Poznań, pp. 105–113.
- 1999 ‘U źródeł systemu osmańskiego w Albanii’, *Balcanica Posnaniensia. Acta et Studia* 9/10, pp. 16–29.
- 1999 ‘W sprawie środków płatniczych ludów Ar-Rūs (w świetle przekazów arabskich)’, *Ślupskie Prace Humanistyczne* 18a, pp. 107–118.
- 2000 ‘The Question of the Origin of Sufi Schools at Balkans’, *Folia Orientalia* 36, (*Studia ad honorem Stanisłai Stachowski dedicata*), pp. 125–133.
- 2000 ‘Friedrich II. von Hohenstaufen, der “Endkaiser”’, in der historiographischen Vision von Ernst Kantorowicz’, in: *Ernst Kantorowicz 1895–1963. Soziales Milieu und wissenschaftliche Relevanz*, ed. J. Strzelczyk, 2, durchgesehene Auflage, Wyd. Naukowe UAM, Poznań, pp. 131–144.
- 2000 ‘Muzułmański książę Abd al-Aziz – gość czy jeńiec Fryderyka II Hohenstaufa’, in: *Aetas Media. Aetas Moderna. Studia ofiarowane Profesorowi Henrykowi Samsonowiczowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, ed. A. Bartoszewicz et al., Instytut Historyczny UW, Warszawa, pp. 553–561.
- 2000 ‘Od narracji zmitologizowanej do interpretacji semiotycznej. Piśmiennictwo o krucjatach w ujęciu źródłowym i historiograficznym’, *Ślupskie Studia Historyczne* 8, pp. 21–48.

- 2001 Dodatek do wydania polskiego: *Historia krucjat*, ed. Jonathan Riley-Smith, Vocatio, Warszawa, pp. 414–425.
- 2001 ‘Formowanie się szkół sufickich na Balkanach’, *Balcanica Posnaniensia. Acta et Studia* 11/12, pp. 41–51.
- 2001 ‘O kalatrawensach nad Bałtykiem raz jeszcze’, in: *Memoriae amici et magistri: studia historyczne poświęcone pamięci Prof. Waclawa Korty (1919–1999)*, ed. M. Derwich, Instytut Historyczny UW, Wrocław, pp. 79–87.
- 2001 ‘Papiestwo w X wieku’, *Śląskie Studia Historyczne* 9, pp. 226–238.
- 2002 ‘U źródeł samorealizacji w islamie’, in: *Jest-że dla prawdy przyszłość jaka? Prace dedykowane Profesorowi Karolowi Toeplitzowi*, red. A.A. Korzus, Wyd. Adam Marszałek, Toruń, pp. 16–27.
- 2002 *Słowo wstępne* in: Jean de Joinville, *Czyny Ludwika Świętego króla Francji*, ed. M. Głodek, Dialog, Warszawa, pp. 5–9.
- 2002 ‘Armenia’; ‘Cypr’, in: *Encyklopedia historyczna świata: Azja*, vol. XI, part I, ed. M.M. Dziekan, Opres, Kraków, pp. 36–48; 169–177.
- 2002 ‘Kazachstan’; ‘Kirgistan’; ‘Turkmenistan’; ‘Uzbekistan’, in: *Encyklopedia historyczna świata: Azja*, vol. XI, part II, ed. M.M. Dziekan, Opres, Kraków, pp. 104–113; 114–121; 335–342; 342–356.
- 2002 ‘Tatarska narzeczona sułtana Egiptu i genueński renegat’, in: *W kręgu cywilizacji Półksiężycy*, ed. B. Michalak-Pikulska, Wyd. UJ, Kraków, pp. 185–193.
- 2002 ‘Islam’; ‘Ismailizm’; ‘Koran’; ‘Sufizm’, in: *Ilustrowana encyklopedia religii świata*, ed. Z. Drozdowicz, Z. Stachowski, Wyd. Naukowe UAM, Poznań, pp. 298–307; 309–310; 365–366; 582–585.
- 2003 ‘Reminiscencje duchowości krucjatowej na Kujawach i Ziemi Dobrzyńskiej w późnym średniowieczu’, in: *Religijność na Kujawach i Ziemi Dobrzyńskiej w czasach staropolskich*, ed. A. Mietz, WSHE, Włocławek, pp. 87–98.
- 2003 ‘Oblicza współczesnego islamu na terytoriach byłego Związku Sowieckiego’, in: *Zagadnienia współczesnego islamu*, ed. A. Abbas, Wyd. Naukowe UAM, Poznań, pp. 97–114.
- 2003 ‘Feudalizm indyjsko-muzułmański w średniowieczu. Teksty źródłowe’, *Śląskie Studia Historyczne*, 10, pp. 263–274.
- 2003 ‘Turcja w dobie traktatów karłowickich’, *Balcanica Posnaniensia. Acta et Studia*, 13, pp. 79–84.
- 2004 ‘Mongolowie w Bagdadzie’, *Mówią Wieki. Magazyn Historyczny* 2, pp. 54–60.
- 2004 ‘Migracje w średniowiecznej przestrzeni islamskiej’, in: *Wędrowniacy i etnogeneza w starożytności i średniowieczu*, ed. M. Salamon i J. Strzelczyk, Historia Iagielonica, Kraków, pp. 367–377.
- 2004 ‘Świat islamu a Europa Południowo-Wschodnia i Środkowa w średniowieczu’, in: *Kolory i struktury średniowiecza*, ed. W. Falkowski, Warszawa, pp. 370–389.
- 2004 ‘Irak czeka rozpad’, (interview by M. Ogdowski), *Przegląd* 38, pp. 30–31.
- 2005 ‘Muzułmanie w Albanii’, in: *Muzułmanie w Europie*, ed. A. Parzymies, Dialog, Warszawa, pp. 173–198.

- 2005 'Polski wątek podań o tureckim „świętym” Sary Sałtyku', in: *Wśród jarłyków i fermanów. Materiały z sesji naukowej poświęconej pamięci dra Zygmunta Abrahamowicza*, ed. E. Siemieniec-Gołaś, Wyd. UJ, Kraków, pp. 34–45.
- 2005 'Między niepodległością a rewolucją kulturalną. Islam w Albanii w wieku XX', in: *Polska – Europa – Świat XX wieku*, ed. W. Wierzbieniec, Wyd. Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów, pp. 481–494.
- 2005 'Islam na terytoriach byłego Związku Sowieckiego w perspektywie historycznej', *Śląskie Studia Filozoficzne* 5, pp. 117–129.
- 2005 'Imperium mongolskie i jego państwa sukcesyjne' (chap. IX); 'Bliski Wschód i Azja Środkowa od końca XII do połowy XV wieku' (cap. X); 'Indie od XIII do XV wieku' (chap. XI); 'Afryka od XIII do połowy XV wieku (chap. XIII)', in: *Wielka historia świata*, vol. V: *Późne średniowiecze*, ed. K. Baczkowski, Oficyna Wydawnicza Fogra, Kraków, pp. 523–563, 565–609, 611–629, 667–687.
- 2006 'Isma'iliści-nizaryci w świetle dzieła Muhammada Nasawiego „Sirat as-sultan Dżalal ad-Din Mankburny"', in: *Arabowie – islam – świat*, ed. M.M. Dziekan, I. Kończak, Zakład Bliskiego Wschodu i Północnej Afryki UŁ, Łódź, pp. 509–522.
- 2006 'Historyczne przesłanki dialogu międzykulturowego w Iraku współczesnym', in: *Nowy Irak w perspektywie budowania demokratycznego państwa federacyjnego*, ed. A. Abbas, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Instytut Orientalistyczny, Zakład Arabistyki i Islamistyki, Poznań 2006, pp. 91–98.
- 2007 'Rola Raszid ad-Dina Sinana w meandrach bliskowschodniej polityki II połowy XII wieku', in: *Afryka, Orient, Polska. Prace ofiarowane Profesorowi Andrzejowi Dziubińskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, ed. S.K. Kuczyński, A. Rachuba, M. Tymowski, Wyd. DiG, Warszawa, pp. 19–37.
- 2008 'Bliskowschodnia orientacja Albanii?', in: *Rola i miejsce Azji we współczesnym świecie*, ed. J. Marszałek-Kawa, Wyd. Adam Marszałek, Toruń.
- 2008 'Od heterodoksji bizantyńsko-bałkańskiej do islamizmu. U źródeł religijnego synkretyzmu na Bałkanach', in: *Tantum historiae. Księga ofiarowana profesorowi Mieczysławowi Tantemu*, ed. P. Żurek, Bielsko Biała, pp. 75–84.
- 2008 'W kwestii początków wspólnoty jezydów w Iraku', in: *Niemuzułmańskie mniejszości Iraku. Historia – kultura – problemy przetrwania*, ed. M. Abdalla, Wyd. Poznańskie, Poznań 2008, pp. 31–40.
- 2009 'Inspiracja muzułmańsko-bektaszycka w twórczości albańskiego myśliciela patriotycznego Naima Frashëriego', in: *Przeszłość i teraźniejszość. Prace ofiarowane Profesorowi Adamowi Koseskiemu w 70-lecie urodzin*, ed. M. Dygo et al., AH, Pułtusk, pp. 109–115.
- 2009 'Sufizm bałkański – perspektywa dialogu czy konfrontacji', *Balkanica Posnaniensia. Acta et Studia* 15, pp. 12–26.
- 2009 'Albania; islam; sufizm', in: *Vademecum bałkanisty*, ed. I. Czamańska, Z. Pentek, Wyd. Naukowe UAM, Poznań, pp. 50–60, 62–81.
- 2009 'Al-Afszin – na ile zdrajca? O partykularyzmie w kalifacie wczesnych Abbasydów raz jeszcze', *Śląskie Studia Historyczne* 15, pp. 9–19.

- 2009 'Pierwsze dynastyczne państwa kurdyjskie okresu muzułmańskiego', in: *Kurdo-
wie i Kurdystan iracki na przełomie. XX i XXI wieku*, ed. A. Abbas, P. Siwiec,
Wyd. Naukowe UAM, Poznań, pp. 1–8.
- 2010 'Al-Afshin – a traitor? On political particularism in the Caliphate of early Abbasids
on the again', in: *Prosperity and Stagnation: Some Cultural and Social Aspects of
the Abbasid Period (750–1258)*, ed. K. Kościelniak, Wyd. UJ, Kraków, pp. 48–63.
- 2010 'Fenomén Fridrich II., Věda, vzdělanost, kultura a právonadvoře Fridricha II.', in:
*Stavitelékatedrál, T. 3: Úsvit renesance. Dvorské uměnicísare Fridricha II. Bamberský
a Magdeburský jezdec*, ed. P. Kováč, Ars Auro Prior, Praha, pp. 10–14, 341–359.
- 2010 'Badania nad dziejami świata islamu w Polsce po 1945 roku', in: *Szkice z dziejów
polskiej orientalistyki*, vol. 5, ed. T. Majda, Weyd. UW, Warszawa, pp. 37–118.
- 2010 'Zamach na księcia Edwarda Angielskiego (1272) w świetle niedokończonej relacji
„Chronicon Melrose”', in: *Klio viae et invia. Opuscula Marco Cetwiński dedicata*,
ed. A. Odrzywolska-Kidawa, Wyd. DiG, Warszawa, pp. 69–82.
- 2010 'Ideologiczno-religijne bariery rozwoju wymiany turystycznej w Iranie', in: *Badania
własne na rzecz jakości usług turystyczno-rekreacyjnych i hotelarsko-gastrono-
micznych*, ed. W. Siwiński, R.D. Tauber, E. Mucha-Szajek, Bogucki Wydawnictwo
Naukowe, Poznań, pp. 535–543.
- 2011 'The Syrian Nizārī Ismā'īlīs after the fall of Alamut. Imamate's dilemma', *Rocznik
Orientalistyczny* 64/1, pp. 174–185.
- 2011 'Outlook on the Golden Age in the history of Sicily', *Słupskie Studia Historyczne* 17,
pp. 44–54.
- 2011 'O wyprawie wojennej muzułmańskich ekstremistów – nizarytów (asasynów) prze-
ciwko Szajzarowi', in: *In tempore belli et pacis. Ludzie – Miejsca – Przedmioty.
Księga pamiątkowa dedykowana prof. dr. hab. Janowi Szymczakowi w 65-lecie
urodzin i 40-lecie pracy naukowo-dydaktycznej*, ed. T. Grabarczyk, A. Kowalska-
Pietrzak, T. Nowak, Wyd. DiG, Warszawa, pp. 129–144.
- 2011 'Quasi-islamskie podłoże ruchów społecznych w Rumelii do połowy XVI w.',
Baltanica Posnaniensia: acta et studia 18, pp. 109–117.
- 2011 'Z dziejów miasta Baniyas (Paneas) w dobie wypraw krzyżowych', in: *A Pomerania
ad ultimas terras. Studia ofiarowane Barbarze Popielas-Szultce w sześćdziesiątą
piątą rocznicę urodzin i czterdziestolecie pracy naukowej*, ed. A. Teterycz-Puzio,
J. Sochacki, Wyd. Naukowe Akademii Pomorskiej, Słupsk, pp. 415–426.
- 2011 Słowo wstępne to: *A Pomerania ad ultimas terras. Studia ofiarowane Barbarze
Popielas-Szultce w sześćdziesiątą piątą rocznicę urodzin i czterdziestolecie pracy
naukowej*, ed. A. Teterycz-Puzio, J. Sochacki, Wyd. Naukowe Akademii Pomorskiej,
Słupsk, pp. 9–11.
- 2011 'Rzecz o koryfeuszach arabskiej myśli współczesnej', *Nowe Książki* 10, pp. 8–10.
- 2012 'On the Titles of the Ismā'īli-Nizari Leaders in the Alamut Period', *Folia Orientalia*
XLIX, pp. 233–239.
- 2012 'Emperor Friedrich II Hohenstaufen and his legacy', in: *Cestake Zlaté Bule Sicilské část
I. Usilovani o kralovskoukorunu*, Narodove Ostravske Muzeum, Ostrava, pp. 58–61.

- 2012 ‘Talim w nauczaniu Hasana Ibn as-Sabbaha (zm. 1124)’, in: *Świat arabski. Kultura i polityka*, ed. K. Pachniak, E. Machut-Mendecka, Dialog, Warszawa, pp. 223–232.
- 2013 ‘O wpływie isma’ilizmu na Traktaty Braci Czystości raz jeszcze’, in: *Rycerze – wędrowcy – kacerze. Studia z historii średniowiecznej i wczesnonowoczesnej Europy Środkowej*, ed. B. Wojciechowska, W. Kowalski, Wyd. Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce, pp. 421–433.
- 2013 ‘Krucjatowy epizod pielgrzymy i rycerza z Kujaw’ in: *Studia z dziejów pogranicza kujawsko-wielkopolskiego*, vol. 4, ed. A. Mietz, P. Szczepankiewicz, Wszechnica Edukacyjna i Wydawnicza „Verbum”, Bydgoszcz–Wierzbinek, pp. 7–25.
- 2014 ‘Związek kryzysu państwa Osmanów w okresie interregnum (1403–1413) z wasalnymi państwami ościennymi. Kierunek rumelijski’, *Balkanica Posnaniensia. Acta et Studia* 21, pp. 13–25.
- 2014 ‘Więcej niż jedno życie czyli o Profesorze Tadeuszu Lewickim (1906–1992)’, „Litteraria Copernicana” 1 (*Arabia. Stałe i zmienne w literaturze arabskiej*), pp. 176–180.
- 2015 ‘Ahmad ibn Madżid – arabski nawigator Vasco da Gamy w perspektywie historyograficznej’, in: *Admiralski Farwater. Księga pamiątkowa 70-lecia urodzin prof. dr hab. adm. Antoniego Franciszka Komorowskiego*, ed. I. Pietkiewicz, Fundacja Promocji Przemysłu Okrętowego i Gospodarki Morskiej, Gdynia, pp. 67–77.
- 2015 ‘Mit Asasynów w recepcji świata zachodniego w średniowieczu’, *Scripta Historica* 21, pp. 9–23.
- 2016 ‘Three excerpts quoting a term „al-ħašīyya”’, *Rocznik Orientalistyczny*, LXIX, 2, pp. 89–93.
- 2016 ‘Tadeusz Lewicki (1906–1992)’, in: *Mediewiści*, ed. J. Strzelczyk, vol. 4, Wyd. Naukowe UAM, Poznań, pp. 151–159.
- 2016 ‘Przyczynek do pewnej biografii: wzloty i upadki czekisty Gieorgija S. Żukowa’, in: *W cieniu służb. Ze studiów nad bezpieczeństwem państwa*, ed. P. Kołakowski, B. Sprengel, M. Stefański, J. Zawadzki, Wyd. Adam Marszałek, Toruń, pp. 210–223.
- 2017 ‘As-Sajjida Arwa Bint Ahmad – królowa-kapłan w islamskim Jemenie’, in: *Origines, fontes et narrationes-pośród kręgów poznania historycznego. Prace ofiarowane Profesorowi Marcelemu Antoniewiczowi w 65 rocznicę urodzin*, ed. M. Cetwiński, M. Janik przy współudziale M. Nity, AJD, Częstochowa, pp. 339–348.
- 2018 ‘Ahmad Ibn Madżid i odkrycie morskiej drogi z Europy do Indii’, in: *Amakin wa-asma. Miejsca i nazwy. Geografia historyczna i toponomastyka świata muzułmańskiego. Odkrycia, interpretacje, podsumowania, perspektywy*, ed. M.G. Witkowski, E. Wolny, B.R. Zagórski, IKŚiO, Warszawa, pp. 55–72.
- 2018 ‘Asasyni, muzułmańscy skrytobójcy: historia średniowieczna’ (interview by B. Janowska), *Ale Historia. Tygodnik Historyczny* 22, pp. 5–6.
- 2018 ‘Od skrytobójców do filantropów. Ismailici-nizaryci (asasyni) i nizarycka wspólnota chodża’, in: *Polonia – Italia – Mediterraneum. Studia ofiarowane Pani Profesor Danucie Quirini-Popławskiej*, ed. Ł. Burkiewicz, R. Hryszko, W. Mruk, P. Wróbel, Historia Iagiellonica, Kraków, pp. 453–464.

Reviews

- 1972 *The Cambridge History of Islam in Two Volumes*, Cambridge 1970, *Roczniki Historyczne* 38, pp. 180–181.
- 1973 Franz Rosenthal, *A history of Muslim historiography*, Leiden 1968, *Studia Źródłoznawcze. Commentationes* 18, pp. 227–229.
- 1973 M.A. Zaborow, *Wwiedienije w istoriografij ukriestowych pochodow (XV–XIX ww.)*, Moskwa 1966; idem, *Istoriografija kriestowych pochodow (XV–XIX ww.)*, Moskwa 1971, *Roczniki Historyczne* 39, pp. 144–147.
- 1975 Adam Mez, *Musul'manskij Reniessans*, Moskwa 1973, *Roczniki Historyczne* 41, pp. 178–180.
- 1981 Jerzy Walachowicz, *Geneza i ustrój polityczny Nowej Marchii do początków XIV w.*, Warszawa-Poznań 1980; Zbigniew Wielgosz, *Nowa Marchia w historiografii niemieckiej i polskiej*, Poznań 1980, *Rocznik Koszaliński* 17, pp. 212–215.
- 1986 Georgette Cornu, *Atlas du monde arabo-islamique à l'époque classique IXe–X^e*, Leiden 1983, *Folia Orientalia* XXIII, pp. 366–368.
- 1988 Costas P. Kyrris, *History of Cyprus. With an introduction to the geography of Cyprus*, Nicosia 1985, *Folia Orientalia* XXV, pp. 296–298.
- 1989 Alan Moorehead, *Nad Nilem Błękitnym i Białym*, przeł. J. Szwakopf, Warszawa 1985, *Folia Orientalia*, XXVI, pp. 213–214.
- 2009 Kyz Žibek. *Kazachski poemat narodowy*, transl. M. Wawrzkievicz, *Przegląd Orientalistyczny* 3–4, pp. 236–238.
- 2014 Jerzy Zdanowski, *Slavery and manumission. British policy in the Red Sea and the Persian Gulf in the first half of the XXth century*, *Studia Orientalne* 1, pp. 268–275.